

PS-I.431.1.27.2024

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej

w Środowiskowym Domu Samopomocy w Międzyrzeczu

Działając na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2285) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 249)

zespół inspektorów w składzie:

- 1. Marta Mikołajczyk** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 242-1/2024 z 21 sierpnia 2024 r. – kierująca zespołem inspektorów;
- 2. Marzena Modrzewska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 242-2/2024 z 21 sierpnia 2024 r. – członek zespołu inspektorów;

(akta kontroli str. 1-2)

przeprowadził, w okresie od 12 września 2024 r. do 7 października 2024 r., w Środowiskowym Domu Samopomocy w Międzyrzeczu kontrolę kompleksową w obszarze organizacji i funkcjonowania jednostki wiążącą się z realizacją zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej. Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług. Czynności w siedzibie jednostki dokonano 12 września 2024 r.

(akta kontroli str. 3-6)

Ocenie poddano zagadnienia:

1. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy.
2. Warunki do realizacji zadań.
3. Realizacja procesu wspierająco-aktywizującego uczestnika.
4. Udział uczestników w zajęciach Domu.
5. Prawidłowość składania zapotrzebowania na środki finansowe z budżetu państwa.

(akta kontroli str. 7-17)

Do oceny powyższych zagadnień zespół inspektorów przyjął:

- ustalenia dokonane w ramach oględzin pomieszczeń obiektu przeprowadzonych 12 września 2024 r.;
- dokumenty udostępnione kontrolującym, w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki;
- dokumentację przekazaną przez kierownik ŚDS za pośrednictwem EPUAP – 20 i 23 września 2024 r.;
- dokumentację dostępną w aktach Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim (PS-I.9421.2.212.2019; PS-I.9421.2.261.2019; PS-I.431.1.1.2020 - w zakresie kwalifikacji pracownika; PS-I.9421.2.68.2023; PS-I.9421.2.117.2023; PS-I.9421.2.171.2023; PS-I.9421.2.240.2023; PS-I.941.11.2024; PS-I.9421.2.48.2024; PS-I.9421.2.91.2024).

Czynności kontrolnych dokonano w obecności Pani Katarzyny Nyczak-Walaszek – kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Międzyrzeczu.

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia, o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 18-19)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

1. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy.

Organizacja oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi została uregulowana w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Sposób jego realizacji – w ramach pomocy społecznej – określa ustawa o pomocy społecznej. Ustawodawca, w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, zobowiązuje samorząd do prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy określa m.in. sposób funkcjonowania placówek, tryb kierowania do nich i standardy świadczonych usług. Zgodnie z przepisami, kierownik jednostki, w uzgodnieniu z wojewodą, opracowuje dokumentację określającą funkcjonowanie ośrodka wsparcia. Kierownik ośrodka opracowuje sprawozdanie z działalności ośrodka w roku budżetowym. Rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy określa zakres sprawozdania i termin jego przesłania właściwym podmiotom.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- dokumentacji, która reguluje funkcjonowanie i organizację Środowiskowego Domu Samopomocy w Międzyrzeczu. Dokumenty określające funkcjonowanie ŚDS – regulamin, plany pracy i programy działalności – znajdują się w aktach tuż. Wydziału Polityki Społecznej (znak sprawy: PS-I.9421.2.261.2019; PS-I.9421.2.68.2023; PS-I.9421.2.48.2024);
- dokumentacji sprawozdawczej z działalności Domu za 2023 r. znajdującej się w aktach tuż. Wydziału Polityki Społecznej (znak sprawy: PS-I.941.11.2024);
- korespondencji z Burmistrzem Gminy Międzyrzecz w sprawie zmiany liczby miejsc w poszczególnych profilach ŚDS (znak sprawy: PS-I.9421.2.212.2019).

Zespół kontrolny ustalił, że kierująca Domem uzgodniła – z Wojewodą Lubuskim – dokumentację określającą funkcjonowanie ŚDS. Regulamin organizacyjny ŚDS wymaga aktualizacji i dostosowania do obowiązujących przepisów. Kierowniczka opracowała sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2023 r., zgodnie z przepisami.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Międzyrzeczu – 1 stycznia 2014 r. – został wyodrębniony ze struktur Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, na mocy Uchwały Nr XXXV/297/13 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 29 października 2013 r.

Na tej podstawie Dom działa jako samodzielna jednostka organizacyjna pomocy społecznej o zasięgu gminnym.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Międzyrzeczu oferuje 23 miejsca dziennego pobytu, w tym:

- typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – 9 miejsc;
- typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych – 10 miejsc;
- typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi – 4 miejsca.

Ustalenia miejsc w poszczególnych profilach dokonał Burmistrz Gminy Międzyrzecz z Wojewodą Lubuskim, pismem z 11 października 2019 r.

Zgodnie z listą uczestników przedłożoną przez kierowniczkę ŚDS, liczba osób skierowanych do ŚDS – w dniu kontroli – wynosiła 23. W zajęciach Domu uczestniczyły 23 osoby (liczba podpisów na liście obecności uczestników).

ŚDS w Międzyrzeczu funkcjonuje na podstawie **statutu** oraz regulaminu organizacyjnego. Ośrodek wsparcia nie ma obowiązku uzgadniania treści statutu z wojewodą. Dokument został wprowadzony uchwałą z dnia 29 października 2013 r. (załącznik do uchwały Nr XXXV/297/13). Dokument był zmieniony – we właściwym trybie – uchwałą z dnia 24 listopada 2020 r.

Kierowniczka ŚDS uzgodniła – z Wojewodą Lubuskim – **regulamin, programy działalności i plany pracy ŚDS na 2023 r. i 2024 r.**, zgodnie z §4 ust. 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pismami – z 29 listopada 2019 r. (dotyczy regulaminu), 21 lutego 2023 r., 1 marca 2023 r., 14 lutego 2024 r. - Dyrektorka Wydziału Polityki Społecznej zaakceptowała powyższe dokumenty. Burmistrz Gminy Międzyrzecz – zarządzeniami z 19 grudnia 2019 r., 7 marca 2023 r. i 22 lutego 2024 r. – zatwierdził dokumentację określającą funkcjonowanie Domu.

Analiza **regulaminu** (uzgadnianego z Wojewodą Lubuskim w 2019 r.) **wykazała konieczność aktualizacji jego treści w zakresie odpłatności za pobyt w ŚDS.** Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej – od 30 maja 2021 r. – korzystanie z usług dziennych świadczonych w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, jest nieodpłatne. Zapisy w regulaminie dotyczące odpłatności za pobyt są niezgodne z przepisami.

Z usług ŚDS nie korzystają mieszkańcy innych gmin.

Kierowniczka ŚDS w Międzyrzeczu opracowała **sprawozdanie z działalności za 2023 r.** Zakres i termin przesłania sprawozdania do Wydziału Polityki Społecznej tuż. Urzędu są zgodne z §25 ust. 1-3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy (data wpływu do tuż. Urzędu – 12 lutego 2024 r.).

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały, że regulamin organizacyjny ŚDS wymaga aktualizacji i dostosowania do obowiązujących przepisów.

2. Warunki do realizacji zadań.

Realizacja ustawowych zadań możliwa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją faktyczne ku temu warunki. Ustawodawca zapewnił obowiązek zatrudnienia minimalnej liczby wykwalifikowanych, stale rozwijających wiedzę i umiejętności pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, jako gwarancję odpowiedniej jakości usług w indywidualnej i grupowej pracy z uczestnikiem. Warunkiem realizacji zadań jest również posiadanie wymaganego standardu usług w zakresie lokalizacji i dostosowania Ośrodka do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, rodzaju i przeznaczenia pomieszczeń oraz minimalnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 uczestnika.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący:

- przeprowadzili oględziny obiektu oraz pomieszczeń ŚDS – korzystając z prawa nadanego art. 126 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej;
- przyjęli analizę dokumentacji dot. rozkładu pomieszczeń ŚDS pn. „Orientacyjne usytuowanie pomieszczeń planowanych do wyłączenia do struktury ŚDS w Międzyrzeczu. Kondygnacja – I (parter budynku). Rzut przyziemia”;
- dokonali analizy akt osobowych kierownika i wszystkich pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego;
- przeanalizowali dokumentację, dotyczącą ewidencjonowania czasu pracy pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego za sierpień 2024 r. i 1-12 września 2024 r.

Kontrolujący ustalili, że Dom jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Międzyrzeczu, ul. M.Mikuły 1 usytuowany jest na parterze budynku trzykondygnacyjnego (wielofunkcyjnego). W obiekcie funkcjonuje również klub sportowy. Do ŚDS prowadzi odrębne wejście, z domofonem. Budynek (wewnątrz i na zewnątrz) pozbawiony barier architektonicznych. Powierzchnia Domu jest płaska. Osoby z niepełnosprawnościami mogą się swobodnie przemieszczać. Dom posiada udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.

Ośrodek spełnia standard usług bytowych pod względem liczby wymaganych pomieszczeń dla uczestników. ŚDS zapewnia uczestnikom poczucie intymności.

W dniu kontroli ŚDS dysponował ogółem 9 pomieszczeniami, z tego: 8 jest przeznaczonych dla uczestników i 1 dla pracowników. Pomieszczenia ŚDS o zróżnicowanej powierzchni; stanowią jednolity kompleks.

Wejście do części sal terapeutycznych prowadzi bezpośrednio z korytarza;

3 pomieszczenia dla uczestników są przechodnie. Uczestnicy Domu mają do dyspozycji następujące pomieszczenia, wyposażone w sprzęty i meble niezbędne do prowadzenia w nich zajęć:

- a) salę ogólną;
- b) kuchnię z jadalnią, oddzielone od siebie tzw. barkiem;

- c) pomieszczenie do treningu zaradności życiowej;
- d) pokój indywidualnego poradnictwa psychologicznego pełniący ponadto funkcję pokoju wyciszenia;
- e) pracownia zajęciowa – rękodzieło;
- f) pokój wyciszenia;
- g) terapię ruchu;
- h) 2 szatnie wyodrębnione z wiatrołapu i komunikacji;
- i) 2 pomieszczenia sanitarne – dla uczestników dostępne są 2 miski ustępowe, 1 pisuar i 1 natrysk zapewniający intymność podczas kąpieli. Toalety odrębne dla kobiet i mężczyzn, oznakowane pod względem podziału na płeć. Liczba toalet i łazienek dla 23 uczestników zgodna z przepisami (jedna toaleta dla nie więcej niż 10 uczestników).

Dla pracowników Domu przeznaczone jest biuro kierownika. Pracownicy ŚDS korzystają z toalety znajdującej się poza strukturą Domu – będącej w posiadaniu klubu sportowego – na tej samej kondygnacji budynku.

Ustalono, że powierzchnia użytkowa kontrolowanej Jednostki jest zgodna z obowiązującymi przepisami.

Powierzchnia Środowiskowego Domu Samopomocy w Międzyrzeczu wynosi ogółem 228,40 m². Uwzględniając faktyczne przeznaczenie pomieszczeń Domu, powierzchnia użytkowa wynosi:

- **221 m²** - pomieszczenia przeznaczone dla uczestników. Do powierzchni wliczono pomieszczenia wskazane w lit. a-g, i; a także dwie szatnie dla uczestników zaadoptowane z wiatrołapu i komunikacji (lit. h);
- 7,40 m² - pomieszczenie użytkowane przez pracowników.

Przy 23 oferowanych miejscach powierzchnia użytkowa wynosi **9,61 m²** na jednego uczestnika. Zatem posiadany metraż jest zgodny z zapisami ustawowymi (minimum 8 m² na 1 uczestnika).

Listy obecności pracowników prowadzone są rzetelnie. ŚDS spełnia wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia w Zespole Wspierająco-Aktywizującym.

Kontrolujący, przeanalizowali listy obecności pracowników za sierpień i 1-12 września 2024 r. Na tej podstawie ustalili, że w ŚDS nie ma długotrwale nieobecnych pracowników. Obecności pracowników zaznaczane są podpisami. Nieobecności zaznaczane poprzez wpisanie „N”.

Kontrolujący dokonali analizy przedłożonych akt osobowych pracowników i zbadali wskaźnik zatrudnienia w ZWA według stanu na dzień kontroli. W ŚDS zatrudnieni są: kierownik, terapeuta, 2 terapeutów zajęciowych, instruktor ds. kulturalno-oświatowych, starszy instruktor terapii. Zespół inspektorów ustalił, że członkowie zespołu mają podpisane umowy o pracę na czas nieokreślony i określony. Pracownicy realizują zadania wyłącznie na rzecz tego ośrodka wsparcia.

Zarządzenie Wojewody Lubuskiego – z 11 marca 2024 r. – w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie

lubuskim zakłada, że do wskaźnika zatrudnienia w ZWA, wlicza się maksymalnie 0,5 etatu kierownika ośrodka wsparcia. Warunkiem jest realizacja przez niego zadań na rzecz uczestników ośrodka. Do wskaźnika w ZWA wlicza się wyłącznie pracowników zatrudnionych na umowę o pracę i posiadających, co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Biorąc pod uwagę liczbę miejsc i oferowany profil ŚDS, **wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia** w Zespole Wspierająco-Aktywizującym wynosi nie mniej niż **5,13 etatów**.

Wartość wskaźnika zatrudnienia w Zespole **wynosiła 5,5 etatów**. Kontrolujący do wskaźnika wliczyli etaty pracowników świadczących pracę (5 etatów), 0,5 etatu Kierownika. Kierownik w zakresie obowiązków ma pracę z uczestnikami i przewodzenie Zespołowi W-A. ŚDS **spełnia wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia w ZWA**.

W ŚDS zatrudnia się kierownika realizującego zadania wyłącznie na rzecz Domu, w pełnym wymiarze godzin. Kierownik i pracownicy ŚDS posiadają wymagane – na stanowiskach – kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Zakresy obowiązków pracowników są adekwatne do zajmowanych stanowisk.

Zgodnie z treścią zarządzenia Wojewody Lubuskiego – z 11 marca 2024 r. – w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim:

- ośrodkiem wsparcia kieruje kierownik ośrodka wsparcia zatrudniony w pełnym wymiarze w tym ośrodku i na jego rzecz;
- kierownik ośrodka wsparcia realizuje zadania wyłącznie na rzecz tego ośrodka wsparcia.

Ponadto kierownik Domu zobowiązany jest posiadać:

- wykształcenie wyższe na kierunku mającym zastosowanie przy świadczeniu usług w domu;
- co najmniej półroczne doświadczenie zawodowe polegające na świadczeniu usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej;
- specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Kierownik ŚDS w Międzyrzeczu zatrudniony jest na cały etat, a na pracę z uczestnikami przeznacza 0,5 etatu. Posiada wykształcenie wyższe na kierunku mającym zastosowanie przy świadczeniu usług w ŚDS (magister na kierunku socjologia) i ukończone studia podyplomowe w zakresie zarządzania instytucjami pomocy społecznej¹. Posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej i doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kontrolujący przeanalizowali akta osobowe wszystkich pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego zatrudnionych na rzecz ŚDS. Na dzień kontroli wszyscy pracownicy posiadają wykształcenie wymagane na zajmowanych stanowiskach oraz co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami

¹ <https://www.gov.pl/web/rodzina/specjalizacja-z-zakresu-organizacji-pomocy-spoecznej>

psychicznymi. Stanowiska pracy oraz niezbędne kwalifikacje określone są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960 ze zm.). Zakresy obowiązków pracowników są adekwatne do zajmowanych stanowisk.

Pracownicy prowadzący treningi umiejętności społecznych zostali przeszkoleni w zakresie określonym w §11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownicy posiadają szkolenie w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (§ 23 ust. 2). Kierownik organizował szkolenia dla pracowników, co najmniej raz na 6 miesięcy.

Analiza akt osobowych pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych, wykazała, że wszyscy **posiadają** przeszkolenie w zakresie określonym w §11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Szkolenie, o którym mowa w §23 ust. 2 cyt. rozporządzenia, w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się przeprowadza się dla wszystkich pracowników. Dla osób realizujących treningi z umiejętności komunikacyjnych częstotliwość szkolenia nie może być rzadsza niż raz na trzy lata. W ŚDS w Międzyrzeczu prowadzi się treningi umiejętności komunikacyjnych. Z przedłożonych przez kierownika dokumentów wynika, że pracownicy **odbyli wymagane szkolenie**.

Kontrolujący ustalili, że Kierownik ośrodka wsparcia – w badanym okresie – **organizował, co najmniej raz na 6 miesięcy**, szkolenia dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych potrzeb.

Szkolenia dla pracowników, obejmowały m.in. następującą tematykę: „Szkolenie dla opiekuna osoby starszej lub niepełnosprawnej – nowe aspekty działania i współpracy w ŚDS z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z pandemii COVID-19”, „Wzbudzanie motywacji podopiecznego”, „Trening metapoznawczy dla osób chorych na schizofrenię”, „Szkolenie dla terapeutów zajęciowych – efektywny personel ŚDS w obliczu zmieniających się potrzeb uczestników”.

Regulamin wynagradzania pracowników ŚDS jest zgodny z przepisami.

Kierownik ŚDS – Zarządzeniem Nr 5/2021 z 29 października 2021 r. – ustaliła Regulamin wynagradzania pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Międzyrzeczu. Regulamin był zmieniany i dostosowany do aktualnych przepisów: Zarządzenie Nr 3/2023 z dnia 4 września 2023 r., Zarządzenie nr 2/2024 z dnia 26 lipca 2024 r. Dokument określa m.in.:

- zasady wynagradzania za pracę;
- środki pieniężne związane z pracą;
- nagrody uznaniowe;
- sposób wypłaty wynagrodzeń.

Załącznikiem do regulaminu jest wykaz stanowisk pracowników ŚDS wraz z kategoriami zaszeregowania oraz szczegółowymi wymaganiami. Dokument ten **jest zgodny** z obecnie obowiązującym rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych z dnia 25 października 2021 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960 ze zm.).

Kontrolującym udostępniono zestawienia dot. przyznania – od 1 stycznia 2023 r. do 12 września 2024 r. – nagród i dodatków finansowych. W badanym okresie przyznano członkom ZWA dodatki i nagrody w łącznej wysokości 23.100,00 złotych.

(akta kontroli str. 46; 405-543; 857)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie.

3. Realizacja procesu wspierająco – aktywizującego uczestnika.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, postępowanie wspierająco-aktywizujące realizowane jest wspólnie z uczestnikiem, na podstawie ustalonego przez zespół wspierająco-aktywizujący indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego. Przepisy rozporządzenia wskazują tryb pracy i zadania zespołu wspierająco-aktywizującego. Zespół ten zobowiązany jest do oceny potrzeb i możliwości uczestnika. Na tej podstawie opracowuje indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego. Właściwa ocena potrzeb i możliwości uczestnika, daje gwarancję dobrze ukierunkowanej pracy z nim.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli:

- akta 5 wybranych uczestników;
- dokumentację ze spotkań Zespołu Wspierająco-Aktywizującego za okres od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

Dokumentacja uczestników związana z IPPWA prowadzona jest rzetelnie. Dokumentacja kierująca (decyzje) zawiera uchybienia pod względem prawnym.

Zespół kontrolny przeanalizował akta pięciu uczestników. W aktach badanych uczestników znajdują się m.in. wnioski o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Międzyrzeczu, kopie wywiadów środowiskowych, zaświadczenia lekarskie, kopie decyzji administracyjnych o skierowaniu do ŚDS, orzeczenia o niepełnosprawności. Wszyscy badani uczestnicy posiadają zaświadczenia lekarza psychiatry o występujących zaburzeniach psychicznych i zaświadczenia lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach ŚDS. Troje badanych uczestników to osoby ubezwłasnowolnione.

Średnia wieku wszystkich uczestników wynosi 42,7 lat (uczestnicy są w wieku 27-64 lata).

Zgodnie z § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ŚDS – Zespół Wspierająco-Aktywizujący zbiera się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, celem omówienia realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego i osiągniętych rezultatów. ZWA ŚDS w Międzyrzeczu spotyka się nie rzadziej niż określono w przepisach. Weryfikacje IPPWA wykonane były nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy. W dokumentacji wszystkich badanych uczestników znajdują się m.in.: karty obserwacji, diagnozy potrzeb. W diagnozach zespół wspierająco-aktywizujący dokonuje rozpoznania potrzeb uczestnika, stopnia jego zaspokojenia, opisuje przyczyny niezaspokojenia, jego zdolności i umiejętności, oczekiwania, aspiracje, zasoby środowiska. Diagnozy dokonuje się pod kątem potrzeb fizjologicznych, bezpieczeństwa, przynależności i miłości, szacunku i uznania, samorealizacji. Dokument jest podpisany przez członków ZWA.

IPPWA zawierają: cel główny, zadania szczegółowe, sposoby i metody ich realizacji, osobę odpowiedzialną i miejsce realizacji. Zgodnie z §13 ust. 1 cyt. rozporządzenia indywidualny plan postępowania wspierającego jest realizowany w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem prawnym. Dokumenty IPPWA są opatrzone datą, podpisem uczestników lub opiekunów prawnych oraz pracowników ZWA. Każdy uczestnik ŚDS posiada również weryfikację IPPWA, w której ocenia się efekty realizacji planu, formułuje się założenia na kolejny okres, dokonuje się diagnozy. Dokument podpisany przez uczestników lub opiekunów prawnych i członków ZWA.

Zespół inspektorów zbadał decyzje kierujące do ŚDS. W przypadku wszystkich uczestników w **decyzjach kierujących** – wydanych przez dyrektora, byłego dyrektora i zastępcę dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu – **znajdują się błędy:**

- uczestnik na pozycji 2 wykazu: w decyzji z 26.06.2023 r. błędne publikatory ustawy o pomocy społecznej i Kpa; odbiorcą jest uczestnik, a nie opiekun prawny;
- uczestnik na pozycji 4 wykazu: w decyzji z 3.01.2023 r. błędny publikator ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- uczestnik na pozycji 12 wykazu: w decyzji z 21.06.2023 r. błędne publikatory ustawy o pomocy społecznej i Kpa;
- uczestnik na pozycji 17 wykazu: w decyzji z 28.12.2021 r. błędny publikator ustawy o pomocy społecznej;
- uczestnik na pozycji 23 wykazu: w decyzji z 10.08.2023 r. błędny publikator ustawy o pomocy społecznej;
w decyzji z 14.08.2024 r. błędny publikator ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Międzyrzeczu – Zarządzeniem nr 4/2022 z dnia 4 października 2022 r. – zmieniła skład Zespołu Wspierająco-Aktywizującego. Obecny skład Zespołu jest zgodny z zatrudnieniem na dzień kontroli. Zadania zespołu są zgodne z obowiązującymi przepisami. Zespół pracowników spotyka się w ramach zajęć warsztatowych jest to tzw. zespół samokształceniowy. Pracownicy – wraz z prowadzącym psychologiem – odbywają zajęcia na temat np.:

- wyrażanie siebie w kontakcie z innymi – konstruktywna konfrontacja;
- modelowanie umiejętności interpersonalnych;
- kształcenie umiejętności komunikacyjnych u uczestników;
- rozbudzanie aktywności i motywacji osiągnięć.

Zespół spotyka się i realizuje zadania zgodnie z przepisami prawa tj. nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy. W trakcie spotkań Zespół dokonuje oceny postępów w realizacji celów założonych w IPPWA, omawia stan, postawę uczestników. Protokoły spotkań – prowadzone są rzetelnie – podpisywane są przez pracowników uczestniczących w spotkaniu. Z analizy dokumentacji spotkań Zespołu wynika, że w roku 2023 spotkania odbyły się 14 razy, w 2024 r. do dnia kontroli – 8 razy. Ponadto w 2024 r. dwukrotnie ZWA spotkał się z psychologiem w celu omówienia planu działania uczestników, którzy znaleźli się w kryzysie życiowym.

(akta kontroli str. 544-843)

Kontrolujący stwierdzili uchybienia w dokumentacji kierującej (decyzje) pod względem prawnym.

4. Udział uczestników w zajęciach Domu.

Ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – zgodnie z rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy – powinien działać co najmniej 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie prowadzone są zajęcia z uczestnikami. Ustawodawca wskazuje wymaganą dokumentację zbiorczą, która powinna być prowadzona w Ośrodku. Zobowiązuje również pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego do dokumentowania swojej pracy, w dziennikach zajęć.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- dokumentacji dotyczącej przerw w funkcjonowaniu Domu znajdującej się w aktach tuł. Wydziału Polityki Społecznej (znak sprawy: PS-I.9421.2.117.2023; PS-I.9421.2.171.2023; PS-I.9421.2.240.2023; PS-I.9421.2.91.2024);
- dokumentacji dot. ewidencjonowania uczestników ŚDS i ich obecności;
- miesięcznych informacji o liczbie uczestników ŚDS sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej;
- dzienników dokumentujących pracę kierownika za okres od 3 stycznia do 10 września 2024 r. i 5 pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego za okres od 26-30 sierpnia 2024 r. oraz miesięcznych planów pracy pracowników na sierpień 2024 r.

Ocenie poddano listy obecności wszystkich uczestników ŚDS za maj – lipiec 2023 r., styczeń - kwiecień 2024 r. oraz miesięczne informacje o liczbie uczestników Domu sporządzane w Centralnej Aplikacji Statystycznej za ten sam okres.

Kierownik ŚDS informowała tuł. Wydział Polityki Społecznej o zamknięciu Domu, zgodnie z przepisami.

Przepisy dopuszczają możliwość zamknięcia ŚDS na okres łącznie nie dłuższy niż 15 dni roboczych w roku kalendarzowym. Środowiskowy Dom Samopomocy w Międzyrzeczu – w 2023 r. – był zamknięty łącznie 15 dni roboczych, zgodnie z przepisami (2 maja 2023 r., 9 czerwca 2023 r., 31 lipca-14 sierpnia 2023 r., 10 i 21 listopada 2023 r.).

W 2024 r. do dnia kontroli, Dom był zamknięty 2 dni robocze, zgodnie z przepisami (2 i 31 maja 2024 r.).

Kontrola wykazała, że miejsca w Domu były w pełni wykorzystane, zarówno na podstawie decyzji, jak i list obecności. Kierownik ŚDS nieprawidłowo podawała dane dotyczące liczby uczestników w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Ujawnione rozbieżności nie miały wpływu na liczbę uczestników dotowanych, z uwagi na dotację przekazywaną – maksymalnie – do liczby miejsc. Dane dot. frekwencji uczestników na zajęciach ŚDS są prowadzone rzetelnie. Kontrolujący ustalili, że do ŚDS kierowana była kolejna osoba, ponad statutową liczbę miejsc, pomimo braku uczestnika o częstych nieobecnościach, tj. niezgodnie z przepisami.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Międzyrzeczu dysponuje 23 miejscami dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W dniu kontroli decyzje kierujące do Ośrodka wsparcia posiadały 23 osoby.

Kontrolujący zbadali wykorzystanie miejsc w ŚDS **na podstawie wydanych decyzji.**

W 2023 r. były średnio 24 decyzje (od 23 do 24 decyzji), co stanowi 103% oferowanych przez Dom miejsc. Analiza list obecności uczestników i „Miesięcznych informacji o liczbie

uczestników ŚDS" sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej w badanym okresie² wykazała, że **Kierownik ŚDS nieprawidłowo podawała – w CAS – liczbę uczestników posiadających decyzje**. Zgodnie z ww. sprawozdaniem, w kwietniu 2024 r. decyzję do ŚDS posiadało 24 uczestników. Analiza dokumentacji wykazała natomiast, że do ŚDS skierowano 23 uczestników. Różnica jest spowodowana wykazaniem w sprawozdaniu uczestnika, któremu 17.04.2024 r. uchylono decyzję. Zatem wg stanu na koniec kwietnia 2024 r. liczba decyzji była równa 23. Ujawnione rozbieżności – w przykazywanych przez Kierownika danych w CAS – nie miały wpływu na liczbę uczestników dotowanych, z uwagi na dotację przekazywaną – maksymalnie – do liczby miejsc.

W siedmiomiesięcznym okresie poddanym badaniu¹ były osoby o częstych nieobecnościach, tj. trwających przez okres **dłuższy niż 10 dni roboczych** – w styczniu 2024 r., lutym 2024 r. i marcu 2024 r. była jedna osoba nagminnie nieobecna. Dane dotyczące liczby decyzji są zgodne z wykazywanymi w „Miesięcznej informacji o liczbie uczestników ŚDS” w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Kontrolujący ustalili, że do Domu – w badanym okresie¹ – była kierowana kolejna osoba w miejsce uczestnika o częstych nieobecnościach (w 3 miesiącach po 1 osobie). Jest to zgodne z przepisami. Stwierdzili także przyjmowanie osoby **ponad stan pomimo braku uczestników nagminnie opuszczających zajęcia (o 1 decyzję w maju 2023 r., czerwcu 2023 r. i lipcu 2023 r.)**. **Powyższe przypadki stanowią naruszenie przepisów §7 ust. 9 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy**. Ustawodawca dopuszcza świadczenie usług dla dodatkowych osób i kierowanie kolejnych, jednak **wyłącznie w miejsce uczestników o częstych nieobecnościach**, w liczbie nieprzekraczającej liczby uczestników nagminnie nieobecnych, nie więcej niż 20% liczby miejsc w ośrodku. Przyjmowanie uczestników ponad statutową liczbę miejsc, niezgodnie z §7 ust. 9 cyt. rozporządzenia może mieć wpływ na standard usług świadczonych w Domu, w szczególności w zakresie wskaźnika zatrudnienia w zespole wspierająco – aktywizującym.

Zgodnie z zarządzeniem Wojewody Lubuskiego – z 11 marca 2024 r. – w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim, od 1 stycznia 2024 r. dokumentację ośrodka wsparcia stanowi m.in. **ewidencja dotycząca frekwencji uczestników na zajęciach ŚDS**. Ewidencja zawiera liczbę dni obecnych i nieobecnych każdego uczestnika w danym miesiącu. Zespół inspektorów zbadał faktyczne wykorzystanie miejsc w oparciu o prowadzoną w Domu ewidencję, za okres od stycznia do sierpnia 2024 r. Ustalił, że w tym czasie była osoba o częstych nieobecnościach. Nieobecność trwała przez okres 4 miesięcy (od 11 do 21 dni nieobecnych w miesiącu). Frekwencja uczestnika była monitorowana (kontakt telefoniczny z opiekunem uczestnika). Znane były przyczyny nieobecności uczestnika. 17.04.2024 r. uchylono decyzję kierującą.

Dni i godziny funkcjonowania Domu są zgodne z przepisami. ŚDS zapewnia uczestnikom zajęcia przez 6 godzin dziennie.

Zgodnie z Rozdziałem V §10 ust. 2 regulaminu organizacyjnego, Środowiskowy Dom Samopomocy w Międzyrzeczu jest czynny od poniedziałku do piątku, po 8 godzin

² Maj 2023 r., czerwiec 2023 r., lipiec 2023 r., styczeń 2024 r., luty 2024 r., marzec 2024 r., kwiecień 2024 r.

dziennie. Zajęcia z uczestnikami prowadzone są 6 godzin dziennie. Pozostały czas przeznacza się na czynności porządkowe, przygotowanie do zajęć, uzupełnianie prowadzonej dokumentacji.

Analiza list obecności uczestników potwierdza, że – w badanym okresie – Dom funkcjonował 5 dni w tygodniu, zajęcia z uczestnikami – 6 godzin dziennie.

Kontrola wykazała uchybienia w dokumentacji zbiorczej (ewidencji uczestników i ewidencji obecności uczestników). Dzienniki dokumentujące pracę pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego prowadzone zgodnie z przepisami.

Kontrolującym udostępniono dokumentację zbiorczą prowadzoną w Domu: ewidencję obecności, ewidencję uczestników ŚDS oraz dzienniki dokumentujące pracę kierownika i 5 pracowników prowadzących zajęcia.

Ewidencja obecności uczestników zawiera uchybienia. Zakres ewidencji jest zgodny z §24 ust. 3 i 4 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Lista obecności zawiera:

- imię i nazwisko uczestnika;
- dni miesiąca, w których odbywają się zajęcia;
- miejsce na zaznaczenie obecności lub nieobecności uczestnika na zajęciach.

Dodatkowo, w ewidencji odnotowuje się godziny obecności uczestnika na zajęciach ŚDS (od – do). Uczestnicy zajęć lub ich opiekunowie prawni potwierdzają obecność na zajęciach, składając własnoręczny podpis na listach obecności. W przypadku braku takiej możliwości, obecność uczestnika potwierdza pracownik ŚDS, na podstawie upoważnienia nadanego przez kierownika ŚDS. Analiza list obecności wykazała odnotowywanie **przyczyn nieobecności** uczestnika, np. „Nw” oznacza nieobecność z powodu wyjazdu rodzinnego oraz „Ns” – nieobecność z powodu choroby, kontroli lekarskiej, wizyty lekarskiej, wyjazdu do sanatorium. Z tak sporządzanymi listami obecności zawierającymi ww. informacje mogą się zapoznać inni uczestnicy ŚDS. Lista obecności dostępna jest dla wszystkich uczestników i ma charakter zbiorczy. Zatem inni uczestnicy mają wgląd do np. informacji o stanie zdrowia. Taki przepływ informacji – bez zgody uczestnika, którego dotyczą dane – budzi wątpliwości w świetle rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) – Dz. Urz. UE L 119/1 ze zm. z 4 maja 2016 r.

Analiza **ewidencji uczestników** wykazała, że zawiera ona wszystkie elementy wskazane w §24 ust. 1 pkt 1 lit. a cyt. rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. **Sposób prowadzenia ewidencji uczestników jest niezgodny z przepisami i wymaga dopracowania.** Wpisów w dokumencie nie dokonuje się chronologicznie, według dat przyjęcia uczestników (pozycje nr: 59-62; 70-71; 79-80; 85-89). Jest to niezgodne z §24 ust. 6 rozporządzenia w sprawie ŚDS. Ponadto, pozycje w ewidencji powtarzają się (nr 59, 62, 70, 74, 79, 81, 86). W ewidencji brakuje 7 pozycji (nr 68, 69, 75, 76, 77, 82, 84). Dokument zawiera 89 pozycji. Data przyjęcia pierwszego uczestnika to 11.12.1995 r., ostatniego – 14.04.2023 r. W sytuacji, gdy osoba nie jest już uczestnikiem ŚDS, w ewidencji w pozycji „inne informacje związane ze stanem zdrowia uczestnika” odnotowywana jest data i przyczyna rezygnacji, np. „rezygnacja z uczestnictwa w zajęciach ŚDS”.

Zespół inspektorów przeanalizował **dzienniki** dokumentujące pracę pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego:

- kierownika za okres od 3 stycznia do 10 września 2024 r.;
- 5 pracowników za okres 26-30 sierpnia 2024 r.

Pracownicy opracowują miesięczne plany pracy, na podstawie których realizują zajęcia. Pracownik zespołu wspierająco-aktywizującego, prowadzący zajęcia odnotowuje je w dzienniku zajęć. Dzienniki zajęć są prowadzone zgodnie z §24 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie ŚDS. Pracownik odnotowuje w dzienniku: datę i godzinę zajęć, imiona i nazwiska uczestników biorących udział w zajęciach z zaznaczeniem ich obecności („X” w przypadku obecności, „N” gdy uczestnik jest nieobecny na zajęciach), realizowane cele z indywidualnego planu wspierająco-aktywizującego, tematykę zajęć i sposoby ich realizacji. Każdego dnia pracownik prowadzący zajęcia podpisuje się w dzienniku zajęć.

(akta kontroli str. 47-404)

Kontrola wykazała uchybienia w dokumentacji zbiorczej (ewidencji uczestników i ewidencji obecności uczestników). Kierownik ŚDS nieprawidłowo podawała dane dotyczące liczby uczestników w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Ujawnione rozbieżności nie miały wpływu na liczbę uczestników dotowanych, z uwagi na dotację przekazywaną - maksymalnie - do liczby miejsc. Do ŚDS kierowana była kolejna osoba, ponad statutową liczbę miejsc, pomimo braku uczestnika o częstych nieobecnościach, tj. niezgodnie z przepisami.

5. Prawidłowość składania zapotrzebowania na środki finansowe z budżetu państwa.

Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminę. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Zarządzenia Wojewody Lubuskiego z dnia 18 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim, w razie nagminnych nieobecności uczestników trwających w sumie powyżej 10 dni roboczych w danym miesiącu (z wyjątkiem sytuacji zakażenia wirusem SARS-CoV-2 lub objęcia uczestnika kwarantanną), wysokość dotacji zostanie pomniejszona wprost proporcjonalnie do liczby uczestników stale uczęszczających na zajęcia ŚDS. Zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z 3 stycznia 2023 r. w razie nagminnych nieobecności uczestników trwających w sumie powyżej 10 dni roboczych w danym miesiącu, miesięczna dotacja na tych uczestników wynosi 65% dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 3 pkt 1. Zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z dnia 11 marca 2024 r. obowiązującym od 1 stycznia 2024 r. miesięczna dotacja wypłacana jest na liczbę aktualnie korzystających z ośrodka wsparcia, jednak nie może być wyższa niż liczba miejsc w ośrodku.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- miesięcznych „Informacji o liczbie uczestników ŚDS ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi” sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej (zwane dalej CAS) za 2023 r. i styczeń-sierpień 2024 r.;

- dokumentacji indywidualnej 8 uczestników w tym: 4 osób wskazanych do zwiększonej dotacji, 2 osób w typie B, 2 osób w typie C.

Zespół inspektorów ustalił, że uczestnicy byli prawidłowo kwalifikowani do ŚDS oraz do otrzymania zwiększonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik ŚDS właściwie wykazała w CAS liczbę uczestników kwalifikujących się do zwiększonej dotacji.

Dotacja od stycznia 2023 r. do sierpnia 2024 r. przekazywana była na podstawie sprawozdania: „Miesięczna informacja o liczbie uczestników środowiskowego domu samopomocy”, z uwzględnieniem liczby miejsc w ŚDS (23 miejsca).

Zespół inspektorów zbadał – na podstawie wybranej próby – prawidłowość kwalifikowania osób do uczestnictwa w zajęciach w ŚDS. Analiza dokumentacji – 8 wybranych uczestników (4 osób w typie D, 2 osób w typie B, 2 osób w typie C) – wykazała, że są oni uprawnieni do udziału w zajęciach ŚDS. **Uczestnicy byli prawidłowo kwalifikowani do ŚDS.**

W aktach wszystkich badanych uczestników (typ B, C i D), znajdowały się dokumenty potwierdzające występowanie zaburzeń psychicznych oraz w przypadku wszystkich badanych uczestników orzeczenia o stopniu niepełnosprawności:

- 02-P, 05-R, znaczny;
- 05-R, 01-U, znaczny;
- 05-R, 03-L, 10-N, znaczny;
- 01-U, 06-E, 10-N, znaczny;
- 05-R, 02-P, umiarkowany
- 02-P, znaczny;
- 02-P, znaczny;
- Ps, znaczny.

Na podstawie art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej Wojewoda Lubuski przekazywał podwyższoną dotację dla uczestników ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi od stycznia 2023 r. do sierpnia 2024 r. – na 4 decyzje. Dotacja przekazywana była na podstawie miesięcznych informacji o liczbie uprawnionych uczestników, sporządzanych przez Jednostkę w Centralnej Aplikacji Statystycznej – „Informacja o liczbie uczestników ŚDS – spektrum autyzmu i niepełnosprawności sprzężone” oraz „Miesięczna informacja o liczbie uczestników ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY”.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, 8 sierpnia 2017 r., opracowało „Wytyczne dotyczące sposobu kwalifikowania uczestników ŚDS ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi do podwyższonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej”. Warunkiem przyznania zwiększonej dotacji jest orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, w orzeczeniach wpisane 2 lub 3 symbole przyczyny niepełnosprawności lub symbol 12-C. Dokumentacja uczestników musi potwierdzać występowanie zaburzeń psychicznych – w rozumieniu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Do otrzymania zwiększonej dotacji, w badanym okresie, zakwalifikowanych było łącznie 4 uczestników. Zostali oni wskazani – przez kierownika ŚDS – w imiennym zestawieniu. Zespół inspektorów zbadał dokumentację indywidualną wszystkich 4 wskazanych uczestników. Każdy uczestnik posiadał orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności

wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz 2 lub 3 symbole niepełnosprawności. Na podstawie dokumentów wszystkie osoby kwalifikowały się do zwiększonej dotacji zgodnie z wytycznymi MRPiPS z 8 sierpnia 2017 r. **Uczestnicy byli właściwie kwalifikowani do otrzymania zwiększonej dotacji**, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik ŚDS **właściwie wykazała** w CAS liczbę uczestników kwalifikujących się do zwiększonej dotacji.

(akta kontroli str. 844-856)

Zespół inspektorów nie stwierdził uchybień w badanym zakresie.

Wnioski:

1. Organizacja pracy w Ośrodku została formalnie uregulowana. Regulamin organizacyjny wymaga aktualizacji i dostosowania do obowiązujących przepisów.
2. Dokumentacja określająca funkcjonowanie Domu została uzgodniona z Wojewodą Lubuskim.
3. Kierownik opracowała sprawozdanie z działalności ŚDS za 2023 r., zgodnie z przepisami.
4. Dom jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Zapewnia uczestnikom poczucie intymności.
5. ŚDS spełnia standard usług bytowych pod względem liczby wymaganych pomieszczeń dla uczestników.
6. Powierzchnia użytkowa Domu jest zgodna z obowiązującymi przepisami.
7. Listy obecności pracowników prowadzone są rzetelnie.
8. ŚDS spełnia wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia w Zespole Wspierająco-Aktywizującym.
9. W ŚDS zatrudnia się kierownika realizującego zadania wyłącznie na rzecz Domu, w pełnym wymiarze godzin. Kierownik i pracownicy ŚDS posiadają wymagane – na stanowiskach – kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Zakresy obowiązków pracowników są adekwatne do zajmowanych stanowisk.
10. Pracownicy prowadzący treningi umiejętności społecznych zostali przeszkoleni w zakresie określonym w § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownicy posiadają szkolenie w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (§ 23 ust. 2). Kierownik organizował szkolenia dla pracowników, co najmniej raz na 6 miesięcy.
11. Regulamin wynagradzania pracowników ŚDS jest zgodny z przepisami.
12. Dokumentacja uczestników związana z IPPWA prowadzona jest rzetelnie.
13. Dokumentacja kierująca (decyzje) zawiera uchybienia pod względem prawnym.
14. Kierownik ŚDS informowała tuż. Wydział Polityki Społecznej o zamknięciu Domu, zgodnie z przepisami.
15. Dni i godziny funkcjonowania Domu są zgodne z przepisami. ŚDS zapewnia uczestnikom zajęcia przez 6 godzin dziennie.
16. Miejsca w Domu były w pełni wykorzystane, zarówno na podstawie decyzji, jak i list obecności. Dane dot. frekwencji uczestników na zajęciach ŚDS są prowadzone rzetelnie.

17. Kierownik ŚDS nieprawidłowo podawała dane dotyczące liczby uczestników w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Ujawnione rozbieżności nie miały wpływu na liczbę uczestników dotowanych, z uwagi na dotację przekazywaną - maksymalnie - do liczby miejsc.
18. Do ŚDS kierowana była kolejna osoba, ponad statutową liczbę miejsc, pomimo braku uczestnika o częstych nieobecnościach, tj. niezgodnie z przepisami.
19. Ewidencja uczestników i ewidencja obecności uczestników prowadzone są niezgodnie z przepisami i zawierają uchybienia.
20. Dzienniki dokumentujące pracę pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego prowadzone zgodnie z przepisami.
21. Zespół inspektorów ustalił, że uczestnicy byli prawidłowo kwalifikowani do ŚDS oraz do otrzymania zwiększonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik ŚDS właściwie wykazała w CAS liczbę uczestników kwalifikujących się do zwiększonej dotacji.

Wnioski zawarte w punktach:

- 1, 13, 18, 19 stanowią **istotne uchybienia**;
- 17 stanowi **uchybienie**.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Międzyrzeczu.

Za uchybienie dot. dokumentacji kierującej uczestników (punkt 13 wniosków) odpowiedzialny jest były Dyrektor, Dyrektor i zastępca Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Za uchybienie dot. przyjmowania i kierowania kolejnej osoby ponad statutową liczbę miejsc, pomimo braku uczestnika o częstych nieobecnościach (punkt 18 wniosków) odpowiedzialny jest Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Międzyrzeczu i Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się w Środowiskowym Domu Samopomocy w Międzyrzeczu, pod pozycją nr 4.

POUCZENIE

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki

podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.
Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Kierownikowi Środowiskowego Domu Samopomocy w Międzyrzeczu, drugi Burmistrzowi Gminy Międzyrzecz, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marta Mikołajczyk

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marzena Modrzewska

Kierownik jednostki:

KIEROWNIK
Środowiskowego Domu Samopomocy
mgr Katarzyna Nyczak - Walaszek

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY
ul. Mieczysława Mikuły 1
66-300 MIĘDZYRZECZ
tel. 95 742 91 72
NIP 5961747033 REGON 081176262

Gorzów Wielkopolski, dnia 08-10-2024

Międzyrzecz, dnia 14 października 2024 r.

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.